

5 vedtatte saker fra
UNGDOMMENS BYSTYREMØTE
19. oktober og 24. Oktober 2017

Følgende saker ble valgt prioritert og vil bli oversendt bystyret for behandling. Sakene har ikke prioritert rekkefølge:

- Jobb til unge
- Fleksitid på alle videregående skoler i Oslo
- Voldsforebygging i Osloskolen
- Mer fokus på psykisk helse
- Mer personlig økonomi i Osloskolen

Følgende saker er ikke prioritert, men vedtatt protokollført av UBM:

- Bedre fritidstilbud til barn og unge
- Skatteparadisfri kommune
- En tidligere og bedre seksualundervisning i grunnskolen
- En internasjonal Osloskole
- Forbedring av BPA-tjenesten i Oslo

Sak 1 Jobb til unge

Bakgrunn for saken:

Unge er de som rammes hardest av økt arbeidsledighet. Ifølge tall fra NAV har antallet registrerte arbeidssøkere under 25 år i senere tid gått opp. Det er ikke lett å få erfaring uten jobb, og man får ikke jobb uten erfaring. Å opprette støtteordninger for offentlige og ideelle tiltak dersom de oppretter stillinger der kun ungdom mellom 15 og 24 kan søke, kan være en god inngangsportale for mange ungdommer som ellers hadde slitt med å komme inn i arbeidslivet.

I bydel Grorud tilbyr de sommerjobber til unge fra 14-19 år der som bor eller går på skole i bydelen. De får jobber i barnehage, butikk, sykehjem eller for å rydde bydelens gater og parker. Vanligvis blir sommerjobbene støttet av Barne- og ungdomsdirektoratet (BufDir) og Rusken, men bydelen har også bidratt med midler. Bydel St. Hanshaugen har i høst startet opp prosjektet Ung Ambassadør, der 16 ungdommer i alderen 15-20 er ansatt til å arrangere aktiviteter for barn og unge i bydelen.

Ungdommens bystyremøte mener at Oslo kommune må ta ansvar for å senke arbeidsledigheten blant unge, ved å gi offentlige og ideelle virksomheter insentiver til å ansette ungdommer.

Vedtak:

- UBM mener at det bør etableres støtteordninger for offentlige eller ideelle tiltak som oppretter stillinger forbeholdt ungdom mellom 15-24 år
- UBM mener at bydelene bør iverksette tiltak for å få unge i arbeid
- UBM mener at arbeidsgivere bør fritas fra arbeidsgiveravgift på arbeidere som er 18 år eller yngre

Sak 2 Fleksitid på alle videregående skoler i Oslo

Bakgrunn for saken:

Mange elever i Osloskolen opplever skolehverdagen sin som lite fleksibel, og mener at fraværsgrensen har forsterket problemet. UBM ønsker at flere skoler skal kunne benytte seg av fleksitidsordningen for å skape en mer fleksibel hverdag for elevene i Osloskolen.

Edvard Munch videregående skole er en av skolene som har fleksitidsordning. Elevene kan gjøre opp for fravær ved å jobbe i enkelte fritimer, og opparbeide seg plusstid. Fraværet unntas fagfravær i de tilfellene der eleven bruker plusstiden til avspasering senere. Plusstiden kan også brukes til å gjøre tidligere fravær gyldig, men ikke stryke det. Eleven må gi skolen varsel senest 24 timer før plusstiden skal brukes til avspasering.

Ved Elvebakken videregående skole benyttes en lignende ordning, der elevene, utover de 30 lovpålagte timene per uke, har 5 ekstra studietimer de kan bruke til å tjene opp plusstid. Ordningen er frivillig, og disse timene er ikke obligatoriske. Plusstiden føres i et eget regnskap, og kan senere brukes av eleven til å avspasere timer (med unntak av timer der eleven har en vurderingssituasjon) etter avtale med faglærer. Tilbakemeldingen fra lærere og elever ved både Edvard Munch og Elvebakken har vært positiv.

Fleksitidordningen har vist seg å være svært vellykket der den har vært tatt i bruk, og gir elevene større kontroll over sin egen skolehverdag. I arbeidslivet er ordninger med avspasering svært vanlig, og innebærer at arbeidstakeren har større ansvar og frihet til å utføre arbeidet sitt. Å innføre dette på videregående kan gjøre elevene bedre rustet til å gå over i arbeidslivet, samt oppmuntre til gode arbeidsvaner. Ungdommens bystyremøte mener ordningen med fleksitid bør utvides til å benyttes av alle videregående skoler i Oslo.

Vedtak:

- UBM ønsker at videregående skoler i Oslo kan innføre fleksitid, dersom elevrådet ønsker det
- UBM mener det bør utredes ulike muligheter for fleksitidsordninger i vgs

Sak 3 Mer fokus på psykisk helse i Osloskolen

Bakgrunn til forslag:

Det at dagens psykiske helsetilbud for ungdom ikke er dekkende nok vil ha varige konsekvenser. Folkehelseinstituttet konstaterer at personer som lider av psykiske plager i oppveksten er mer utsatt for slike plager også senere i livet, og man kan anslå at så mye som 15-20% av unge mellom 3 og 18 år opplever nedsatt funksjon i hverdagen grunnet psykiske vansker.

UBM mener Osloskolen bør ha et økt fokus på psykisk helse, og hvordan man forholder seg til egen og andres psyke. Dette vil gjøre at barn og unge stiller sterkere i møte med egne og andres psykiske utfordringer. Samtidig vil det være med på å minske stigmaet assosiert med psykiske lidelser, hvilket vil minske mørketallene og føre til at flere får hjelpen de trenger. Dette arbeidet kan med fordel fordeles på flere fag, eksempelvis med mental trening som del av kroppsøvingen.

Ifølge barne-, ungdoms- og familiedirektoratet sliter hver fjerde jente på 10. trinn og i videregående opplæring med depressive symptomer, samtidig som bruk av antidepressive har økt med henholdsvis 44% og 48% for gutter og jenter på 15-19 år i perioden 2004-2013. Denne veksten kan delvis skyldes en økende åpenhet, men siden økningen er betydelig utelukker ikke folkehelseinstituttet at det har forekommet en reell økning i forekomsten av depresjon blant unge. Denne statistikken understreker både det økende behovet for mentale helsetjenester for unge, og den positive effekten økt åpenhet har for andelen som får hjelp.

Ungdommens bystyremøte mener at Oslo kommune bør innføre tiltak som fremmer åpenhet og kunnskap om psykiske lidelser for å bedre unges mentale helse, samt profilere helsesøstre på arenaer ungdom benytter seg av.

Vedtak:

- UBM mener at Osloskolene bør oppfordres til å vektlegge hvordan elevene skal bistå andre som sliter med psykiske lidelser
- UBM ønsker en økning i midlene til skolehelsetjenesten i fremtidige budsjetter
- UBM mener at skoleklasser bør få besøk fra eksterne fagpersoner i undervisningen om psykisk helse
- UBM mener at psykisk helse bør implementeres i flere fag, eksempelvis mental trening i kroppsøvingen
- UBM mener at helsesøsterordningen bør profileres og tilgjengeliggjøres ved hjelp av sosiale medier samt andre plattformer benyttet av unge

Sak 4 Mer personlig økonomi i Osloskolen

Bakgrunn til forslag:

Elevene i Oslo lærer i dag for lite om økonomi, næringsliv og verdiskapning. Kunnskap om økonomi er viktig, og gir praktiske fordeler videre i livet. Kunnskap om hva som er god personlig økonomi og om generell samfunnsøkonomi vil øke allmennkunnskapen blant unge Osloborgere, og gjøre dem bedre rustet til å fatte gode beslutninger. Et økt kunnskapsnivå kan hindre ungdom fra å ta opp for mye forbruks- og kredittkortgjeld uten forståelse for konsekvensene.

Å bidra til økt kunnskap om personlig økonomi blant elever i videregående skoler er viktig fordi det er flere økonomiske utfordringer for de unge i dag enn tidligere, og foreldre kan ikke lenger svare på alle økonomiske spørsmål. Privat- og samfunnsøkonomi har endret seg fra forrige generasjon til dagens generasjon. Med personlig økonomi mener vi at det er viktig å lære å planlegge forbruket av hva vi har av inntekter og utgifter.

DNB har gjort en undersøkelse i 2015 om hvor mange foresatte som vil ha privatøkonomi inn i skolen. Undersøkelsen ble utført av Respons analyse og resultatene viste at det var 9 av 10 foreldre som ville ha privatøkonomi inn i undervisning på skolen.

Ungdommens bystyremøte ønsker å styrke undervisningen om privatøkonomi i skolen med formål å gi unge et bedre utgangspunkt i en stadig mer sammensatt og komplisert økonomisk verden.

Vedtak:

- UBM mener at undervisningen i privatøkonomi i skolen bør styrkes, med et særlig fokus på gjeld og høyrente-lån
- UBM mener at den generelle økonomi-undervisningen i videregående skole bør styrkes

Sak 5 Voldsforebygging i Osloskolen

Bakgrunn til forslag:

Ved enkelte Osloskoler er vold, rus og kriminalitet omfattende problemer. Ifølge Oslo politidistrikt opplevde man i 2016 en dobling i antallet politianmeldte voldsepisoder og trusler fra året før. Voldelig kriminalitet i skolen er et alvorlig problem som må håndteres uten at elevenes rettigheter krenkes. Datatilsynet har konkludert med at videoovervåkning av elever i skoletiden bryter med elevenes personvern, og dette er heller ikke et tiltak som vil bedre elevenes forhold til politiet.

Vold og kriminalitet er nødt til å ses i en bredere sammenheng. Et tiltak som kan hindre ungdommer i å falle fra, er å sørge for en skolehverdag som passer alle. Mer valgfrihet, f.eks. gjennom en tidligere innføring av valgfag, kan senke andelen elever som opplever lav motivasjon i skolen. Større fokus på forebyggende arbeid i skolen, og en mer virkelighetsnær rusundervisning. Unge og Rus når ikke fram til elevene, og fører bare til at skolen ikke lenger stoles på som en objektiv kilde til informasjon om rus.

Ungdommens bystyremøte mener det er uakseptabelt at elevenes rettigheter brytes i voldsforebyggende arbeid. UBM oppfordrer bystyret til å verne om elevene, og prioritere forebyggende arbeid i kampen mot kriminalitet og vold i skolen.

Vedtak:

- UBM mener bevilgningene til miljø- og sosialarbeidere i Osloskolen bør økes
- UBM mener at Unge og Rus-programmet bør erstattes med en ny rusundervisning som utvikles i samarbeid med elever
- UBM mener at det ikke bør forekomme videoovervåkning i skoletiden ved noen Osloskoler
- UBM mener det bør innføres en prøveordning med valgfag fra 5. klasse i Osloskolen
- UBM mener det bør innføres en prøveordning med elevbedrift som valgfag i ungdomsskolen ved utvalgte skoler i Oslo som i Elevundersøkelsen oppgir en høy andel elever med lav motivasjon
- UBM mener det bør bevilges penger til å opprette en ressursgruppe bestående av spesialister, som har ansvar for å gi ufaglærte assistenter et minimum av kunnskap gjennom kursing og opplæring
- UBM mener det bør stilles krav til at alle ufaglærte som skal jobbe som assistenter går gjennom et kurs spesialisert for barn med særskilte behov

Protokollførte saker

Sak 6 Bedre fritidstilbud for barn og unge

Bakgrunn for saken:

Barnekonvensjonens artikkel 31 lovfester barn og unges rett til "hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv." En viktig fellesarena for mange ungdommer er fritidsklubber, men bydelene har ikke noe ansvar for å opprettholde fritidsklubbene. I mange tilfeller resulterer dette i at fritidsklubber må legge ned, ofte på grunn av lave bevilgninger, eller at bydelen flytter midlene til andre tiltak. Pengene Oslo kommune bevilger til fritidsklubber er derfor nødt til å øremerkes. Uten øremerking står bydelene fritt til å bruke midlene som egentlig skal gå til fritidsklubber som de selv ønsker. Penger som skulle gå til fritidstilbudet for ungdom, kan man dermed risikere at går til andre formål.

Mange ungdommer havner i kriminelle miljøer fordi de ikke har noe sted å være på fritiden. Dette er en av grunnene til at det er viktig med bedre fritidstilbud. Å ha gode fellesarenaer der ungdom kan møtes og sosialisere kan senke andelen ungdom som havner i kriminelle omgangskretser. Antallet straffbare forhold pr 1000 innbygger i aldersgruppen 10-17 var 45,2 i 2016. Antallet unge lovbrøyttere under 18 år økte med 18,9 % fra 2015 til 2016. Det var økning for begge kjønn, og både over og under 15 år, viser statistikk fra en rapport om barne- og ungdomskriminaliteten i Oslo fra Politiet og Oslo kommune. I en tid der ungdomskriminaliteten øker er Oslo kommune nødt til å legge inn en innsats for å gjenopprette fritidsklubber som en lavterskel møteplass for barn og unge.

Ungdommens bystyremøte mener det er et offentlig ansvar at alle ungdommer skal ha tilgang på fritidstilbud, og ber om at bystyret gir fritidsklubbene det løftet de fortjener.

Forslag til vedtak:

- Bystyret ber byrådet øremerke og øke midlene til fritidsklubber i bydelene i fremtidige budsjettprosesser.
- Det skal være minst én fritidsklubb i hver bydel.
- Bydelene skal sørge for at alle barn og unge uansett økonomi skal ha tilgang på kultur- og fritidstilbud i deres egen bydel.

Sak 7 Skatteparadisfri kommune

Bakgrunn for saken:

Kapitalflukt er et globalt problem som rammer verdens mest utsatte mennesker hardest. Når selskaper gjemmer unna pengene de tjener i skatteparadis, hvor man betaler veldig lik eller ingen skatt, stjeler de fra fellesskapet. Dette hindrer utviklingen i U-land og svekker den norske velferdsstaten, de det gir staten mindre penger til alt fra skole til infrastruktur.

Hvert år mister Tanzania, hvor 46,6% av befolkningen lever i ekstrem fattigdom, 17 milliarder kroner fordi store selskaper unngår å betale skatt. Hadde Tanzania fått sine rettmessige skatteinntekter kunne de doblet utdanningsbudsjettet sitt, eller tredoblet helsebudsjettet.

Her i Norge fører ikke kapitalflukt til at vi mister grunnlaget for et godt liv, men det minsker kommunens tilgjengelige midler og gjør konkurranseforholdet mellom store, multinasjonale selskaper og små/mellomstore bedrifter enda skjevare da de største aktørene ikke engang betaler skatt. Dette svekker velferden og gjør det vanskeligere for mindre bedrifter å klare seg.

Flere norske kommuner, og fylket Sør-Trøndelag, har erklært seg skatteparadisfrie soner tidligere, noe som legger godt grunnlag for slik politikk i praksis. Ungdommens bystyremøte ønsker derfor at Oslo skal unngå handel med selskaper som benytter seg av skatteparadis for ulovlig skatteunndragelse.

Forslag til vedtak:

- Oslo kommune tar sterk avstand fra skatteparadiser og deres skadelige og urettferdige virkning på økonomien
- Oslo kommune erklærer seg skatteparadisfri sone
- Kommunen skal unngå innkjøp av varer og tjenester fra selskaper som beviselig benytter seg av skatteparadiser for ulovlig skatteunndragelse, samt selskaper som handler i en skattejuridisk gråsoner

Sak 8 En tidligere og bedre seksualundervisning i grunnskolen

Bakgrunn for saken:

Seksualundervisningen på grunnskoler i Oslo starter vanligvis i 4. klasse. Dagens samfunn er i stor grad seksualisert, og man bør begynne å lære om kropp og seksualitet tidligere enn dette. Undervisningen fra 2. klasse trenger ikke nødvendigvis å handle om samleie, men om kropp, følelser, kjønn og familie. Dette vil styrke den enkeltes trygghet på seg selv, og å begynne tidlig med god seksualundervisning kan også motvirke fordommer og stigma rundt kropp og seksualitet.

Det er bred enighet i fagmiljøet om at seksualundervisningen på barneskolen er manglende. Mye av pensum er enten veldig gammelt eller ikke relevant nok, og altfor mange går ut av barneskolen med en manglende forståelse for sin egen kropps utvikling. Seksualundervisningen er nødt til å være sammenhengende over en lengre periode, og gå på tvers av fag, for å kunne sikre et tilfredsstillende undervisningsopplegg.

Ungdommens bystyremøte mener Oslo kommune bør satse på en helhetlig og tverrfaglig seksualundervisning i barneskolen for å øke forståelse og motvirke stigma knyttet til emnet kropp og seksualitet.

Forslag til vedtak:

- Bystyret ber byrådet legge tematikk relatert til sex og psyke inn i læreplanen fra 4. klasse
- Seksualundervisningen skal foregå tverrfaglig.
- Seksualundervisningen skal inkludere normkritikk og informasjon om LHBTQI+
- I 2-klasse burde elevene lære om likeverd og at mennesker er ulike

Sak 9 En internasjonal Osloskole

Bakgrunn til forslag:

Fremtidens skole er internasjonal. Internasjonal erfaring er noe som blir stadig mer attraktivt i arbeidslivet, og Oslo kommune er derfor nødt til å legge til rette for at kommunens elever får enhver mulighet til å dra på utveksling. Søknadsprosessen til å dra på utveksling er i dag svært innviklet og krevende, og særlig på yrkesfaglige utdanningsprogram blir det i altfor liten grad gitt ut informasjon om mulighetene for å dra på utveksling.

Middle Years Programme (MYP) er et 4-årig offentlig IB program ved Blindern videregående skole som starter i 10. klasse. Programmet er en del av et prøveprosjekt, og Ungdommens bystyremøte ønsker at dette prosjektet opprettholdes. Programmet bidrar til å gi elever i Osloskolen større handlingsrom og kontroll over sin egen utdanning på et tidlig stadie, og er et skritt i riktig retning mot en grenseløs skole.

På mange Ungdoms- og videregående skoler blir elevene lite informert om å dra på utveksling og språkreise. Spesielt på yrkesfag vil man at de skal i enda større grad bli informert om dette, enn det de blir nå. Søknadsprosessen for utveksling er for komplisert. Derfor er det mange som velger å ikke søke for å ikke dra på utveksling noen av årene. Vi vil da at søknadsprosessen skal bli enklere, sånn at det kan bli en større andel som drar på utveksling hvert år.

Digitale løsninger som undervisningsverktøy, for eksempel bruk av omvendt undervisning, kan bidra til at flere elever har tilgang på tilpasset opplæring. Med omvendt undervisning kan alle elever følge undervisning tilpasset deres nivå via PC. Undervisningen kan da også gjøres tilgjengelig på nett, slik at elever med høyt fravær ikke faller bak.

Ungdommens bystyremøte mener Osloskolen bør være en skole som går foran i å gi elevene mulighet til en internasjonal utdanning og i å ta i bruk innovative løsninger som undervisningsverktøy.

Forslag til vedtak:

- Bystyret ber byrådet se til at informasjon om utveksling blir gjort tilgjengelig for alle elever i Osloskolen, også på yrkesfag.
- Bystyret ber byrådet utrede alternativer for å gjøre søknadsprosessen til utveksling mindre omfattende og krevende.
- Digitale løsninger som muliggjør undervisning på tvers av landegrensler må tas i bruk i Osloskolen.
- Alle videregående skoler i Oslo bør tilby sine elever språkreiser.
- Bystyret ber byrådet opprettholde bevilgningene til utdanningsprogrammet MYP IB ved Blindern videregående skole i fremtidige budsjettprosesser.

Sak 10 Forbedring av BPA-tjenesten i Oslo

Bakgrunn til forslag:

BPA er en ordning som gir assistanse i hverdagen til de med funksjonsnedsettelse og bistandsbehov. For å ha rett på BPA må man ha et stort behov for assistanse, tilsvarende 32 timer i uken. De med minst 25 timers behov har også retten til BPA, med mindre kommunen kan dokumentere at det blir økte kostnader for dem.

I 2015 vedtok Stortinget i statsbudsjettet å gi midler til bruk av BPA. Stortinget vedtok å gi 300 millioner kroner i 2015 og 200 millioner for oppfølging i 2016 nasjonalt. Disse midlene kunne fått dekket kostnadene til rundt 14000 flere med behov for assistanse. I perioden 2015-2016 så var det kun en økning med 184 personer som fikk BPA. Midlene som ble gitt til BPA ble ikke øremerket, noe som betyr at den enkelte kommunen står fritt til å bruke pengene på det de vil. Pengene har derfor i noen tilfeller gått til andre formål, eks. veier og samferdselstiltak.

BPA er et likestillingstiltak som gjør det mulig for funksjonshemmede å delta i samfunnet. Likevel begrenser BPA friheten til brukerne. De som benytter seg av BPA, får ofte ikke nok timer innvilget. Da blir de nødt til å prioritere obligatorisk skolegang over å ha et sosialt liv og andre fritidsaktiviteter. Her bryter Oslo kommune flere artikler i barnekonvensjonen, som Norge har skrevet under på og er bundet av:

Art. 31: «Barnet har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv»

Art. 23: «Partene anerkjenner at et barn som er psykisk eller fysisk utviklingshemmet, bør ha et fullverdig og anstendig liv under forhold som sikrer verdighet, fremmer selvstendighet og bidrar til barnets aktive deltakelse i samfunnet (...) Barn med funksjonsnedsettelse har samme rett til omsorg, skole og utdanning som alle andre (...)»

Art. 3: «ved alle handlinger som angår barn som foretas av myndighetene og organisasjoner skal barnets beste være et grunnleggende hensyn (...)»

Søknadsprosessen bryter også med brukernes rettigheter til personvern. I søknaden om brukerstyrt personlig assistanse er man nødt til å oppgi personlig informasjon, eks. hvor ofte man går på do hver dag, eller detaljer om menstruasjon. Ungdommens bystyremøte mener det er et kommunalt ansvar å sørge for en BPA-ordning som gir barn med funksjonsnedsettelse og behov for bistand et fullverdig tilbud.

Forslag til vedtak:

- Alle bydeler i Oslo kommune skal følge de grunnleggende tankene bak BPA og sørge for at alle får nok timer til å leve et aktivt og selvstendig liv.
- Bystyret ber byrådet øremerke og øke midlene til BPA i fremtidige budsjettprosesser.